

GIMIMO DIENOS ISTORIJA

STAIGUS BRŪKŠTELĖJIMAS SIERA – IR MAŽYTIS DEGTUKAS atgijo, liepsnelė godžiai laižė medinį kotelį, trokšdama persimesti ant dagčio.

Mano globėjo balsas iškilo iš tamsos tarsi šmėkla, šliaužianti iš savo kriptos, priminė šiugždančius lapus ir rudeninių laužų dūmų kvapą.

– Kartą Gravijos girios glūdumoje gyveno vienas labai kvailas medžiotojas.

Degtuko liepsna jau beveik siekė jo pirštų galiukus, pasiruošusi nusvilinti odą, bet jis nekreipė į tai dėmesio.

– Žinai, mes neprivalome to daryti, – pasakiau ir ištiesiau jam ilgą ploną žvakę. Jos spalva buvo lyg gintaro – sodri, auksinė, šilta ir maloni.

Žvakės liepsna vis stiprėjo, įsidrąsino ir ant mano trobelės sienų ėmė šokti šešėliai. Pažvelgiau Merikui į akis – keistas sidabriškai raudonų atspalvių rainelės, apsuptas visiškai juodos tuštumos, – ir nusišypsojau. Šią istoriją mokėjau mintinai, bet leidau jam pasakoti. Tai jam buvo mėgstamiausia mano gimtadienio dalis.

– Per visą savo gyvenimą šis labai kvailas medžiotojas priėmė daugybę labai kvailų sprendimų, kol pagaliau vieną naktį žengė labai išmintingą žingsnį. – Jis ilgais gumbuotais pirštais staigiai spragtelėjo, degtukas užgeso ir medinių sijų link nusiraitė sidabriški dūmai. – Matai, nors šis medžiotojas buvo labai neturtingas ir kvailas, jam kažkoku būdu pavyko susirasti labai gražią ir jauną žmoną.

– Ir visi žinome, kas nutinka, kai labai neturtingas vyras gauna labai gražią žmoną, – nesugebėjau atsispirti pagundai įsiterpti.

– Jie palaiminti susilaukti daugybės gražių vaikų, – irzliai išdu-deno Merikas. – Tu pasakoji šią istoriją ar aš?

Nusisukau nuo jo ir dirstelėjau į krosnį patikrinti, kaip kepa duona. Gimtadienis ar ne, valgyti mudviem vis vien reikėjo – tiksliau, man reikėjo valgyti, o vakarienė pati nepasigamins.

– Atsiprašau, atsiprašau, – tarstelėjau, sugriebdama duonos kepalą rankšluosčiu apdengtomis rankomis. – Tęsk.

– Kur aš baigiau? – teatrališkai paklausė jis. – Ak taip, vaikai. Daugybė, *daugybė* gražių vaikų. Iš pradžių vienas, du, o tada, nespėjus net susivokti, keturi, penki, šeši ir taip toliau, kol galiausiai susidarė visos tuzinas. Dvylika nuostabių, tobulų ir gražių vaikų. Dauguma vyrų būtų sustoję daug anksčiau, bet, kaip jau sakiau, šis medžiotojas buvo ypač kvailas.

– Tikra tiesa, – kaip visada jam pritariau.

Jis atrodė patenkintas.

– Tikra tiesa. Taip bėgo metai – kaip su jais įprastai nutinka – ir labai kvailas medžiotojas pradėjo senti – mirtingiesiems tai irgi yra visiškai įprasta. Gravijos girios pakraščiuose pridėjo naujų kaimų ir miestelių, o miškas jau nebebuvo toks dosnus kaip medžiotojo jaunystėje. Grobio, kurį galėtų parduoti, pasitaikydavo vis rečiau, o valgyti prašė tiek daug burnų, kad medžiotojas puolė į neviltį ir nebežinojo, kaip toliau išlaikyti nuolat augančią šeimą.

– Ir tada vieną dieną...

– Ir tada vieną *naktį*, – aikštingai pataisė mane globėjas. – Išties, Heizele, jeigu jau tau būtina vis pertraukti mano pasakojimą, bent jau pasirūpink, kad tavo faktai būtų teisingi. – Jis nepatenkintas bakstelėjo man į nosį pirštu ir caktelėjo liežuviu. – Ir tada vieną naktį gulėdama lovoje labai graži kvailo medžiotojo žmona jam pasakė, kad laukiasi dar vieno vaiko. – „Trylika vaikų! – sušuko jis. – Kaip sugebėsiu išmaitinti trylika vaikų?“

Tolesnės pasakojimo dalies aš labiausiai nekenčiau, bet Merikas, regis, to niekada nepastebėdavo. Jis visada su didžiausiu užsidegimu įsijausdavo į labai gražios žmonos vaidmenį, paprastai šiurkštus jo balsas virsdavo aukštu falsetu, mergaitiškai maivydamasis jis suglausdavo delnus.

– „Galėtume jo atsikratyti vos gimusio, – pasiūlė labai graži žmona. – Paleisti su pintine žemyn upe ir tegul pats gelbėjasi. Kas nors tikrai jį surastų. Kas nors tikrai išgirstų jo verksmą. O jeigu ne...“ – ji gūžtelėjo, o medžiotojas su siaubu spoksojo į ją. Kaip jis iki šiol nepastebėjo, kokia tamsi jo žmonos širdis?

– „Geriau palikime jį vienoje iš miestelio šventyklų“, – pasiūlė jis.

Įsivaizdavau save, kūdikį, įstrigusią tarp nendrių ir paupio dumblo, šaltam vandeniui sunkiantis į mano pintinę, kylant vis aukščiau ir aukščiau. Arba šventyklos našlaičių prieglaudoje, vieną iš dešimčių vaikų, kovojančių dėl kiekvieno trupinio ar bent akimirkos dėmesio, vis garsiau ir garsiau verkiančią, bet niekada išties neišgirstamą.

Merikas iškėlė smilių – gerokai ilgesnį už kitus pirštus, sulinkusį per sąnarius tarsi išsikraipiusi bukmedžio šaka.

– „O gal atiduotumėt ją man?“ – iš tamsios trobos kertės atsklido tylus, bet skambus balsas.

– „Kas... kas ten?“ – išdrįso paklausti medžiotojas. Jo balsas virpėjo, o žmona stumtelėjo jį iš lovos, reikalaudama išvyti įsibrovėlį.

– Ir kas gi galėtų išžengti iš tų tamsių šešėlių, jei ne Pirmoji Dievybė, – tariau jau valgomajame, delnais lygindama savo gėlėtos staltiesės raukšles.

Merikas pavartė akis.

– Žinoma, tai buvo Pirmoji Dievybė, ir, žinoma, ji pažadėjo paimti ir užauginti nelaimingą kūdikį, išugdyti iš jo gerą ir gražų vaiką, tobulo atsidavimo ir malonės siekį.

– „Kas tu tokia, kad švaistaisi šitokiais pasiūlymais?“ – pareikalavo atsakymo labai graži žmona, kuri susidūrusi akis į akį su dangiško grožio deive nebesijautė tokia jau graži.

– „Nejaugi tikrai manęs neatpažįsti, mirtingoji?“ – paklausė deivė, smalsiai pakreipusi galvą, jos akys kaip opalai degė iš po plonyčio šydo.

Mėgaudamasis pasakojimu, Merikas atsikrenkštė.

– Labai kvailas medžiotojas stumtelėjo savo žmoną į šalį. – „Žinoma, mes tave pažįstame, – užtikrino jis. – Bet nesutinkame, kad būtum šio vaiko globėja. Esi Pirmoji Dievybė, įkūnijanti meilę, šviesą ir grožį. Tačiau tavo meilė mums su žmona atnešė tik skurdą. Dvylika vaikų per tiek pat metų, o dabar pakeliui dar vienas! Mūsų tryliktajam puikiai seksis ir be tavęs.“

Uždegiau dar tris žvakes ir pastačiau jas ant stalo, kad jauki šviesa sušildytų tamsų kambarį.

Koks būtų mano gyvenimas Tėvui priėmus Pirmosios Dievybės pasiūlymą? Įsivaizdavau save klajojančią po Dramblio Kaulo šventyklą, apsisiautusią švytinčiais, perregimais Pirmosios Dievybės sekėjų apdais. Ant nugaros man krinta ilgi šviesiai rudi garbanoti plaukai, oda tobula kaip porcelianinės lėlės, be strazdanėlės. Esu

pamaldi ir dvasinga. Tai būtų ramus, gražus gyvenimas. Gyvenimas be gėdos ir apgailestavimų.

Tačiau pakako dirstelėti į purvo linijas panagėse – jos niekad neišnykdavo, kad ir kaip stipriai šveisčiau, – ir ši svajonė subliuško.

– Pirmoji Dievybė pasitraukė ir medžiotojas su žmona kažkokiu būdu vėl nugrimzdo į miegą, – tęsė Merikas. – Kol staiga... nugriaudėjo perkūnija! – Jis suplojo delnais, šitaip perteikdamas garsą.

– „Kas čia dar? – sušuko labai graži žmona, jos balse buvo justi pyktis. – Mes bandome užmigti!“

– „O mes bandome jums padėti, – atsakė gudrus ir klastingas balsas. Iš šešėlio išniro ilga liekna figūra ir lėtai įžengė į žvakės šviesą. – Atiduokite mums savo dukrą ir mes užauginsime ją galinga ir turtinga moterimi. Ji pažins neapsakomą gerovę, mėgausis nesuskaičiuojamais turtais ir...“ – dievas nutilo. Žmona palinko į priekį: – „Ir? Taip? Turtais ir?..“

Merikas niūriai nusijuokė ir ėmė mėgdžioti visų veikėjų išraiškas ir judesius. Tartum apimtas nevilties, jis prispaudė delną sau prie kaktos.

– „Ne!“ – sušuko labai kvailas medžiotojas, nes, nors jis ir labai kvailas, iškart atpažino, kas tai per dievybė.

– Kas tai per *dievybės*, – pataisiau jį.

– Susiskaidžiusieji žvelgė žemyn į juodu, viena akimi atskirai stebėjo vyrą, kita – žmoną, nors tos akys priklausė tam pačiam veidui. Ir kai jie paklausė, kodėl kvailas medžiotojas atmeta jų pasiūlymą, iš vienos gerklės nuskardėjo du balsai.

– „Jūs esate Susiskaidžiusieji, – pradėjo medžiotojas. – Gal ir ištesėsite pažadą šiam vaikui suteikti turtus, galią ir gerovę, bet tur-tai... – jis spragtelėjo pirštais, – ...gali pradingti per sekundės dalelę,

taip greitai, kaip keičiasi jūsų suskaidyto veido išraiška. Kas tada nutiks mūsų vaikui?“

Susiskaidžiusieji atmetė galvą ir su atsargia pagarba įsižiūrėjo į kvailą medžiotoją.

– „Ar tai galutinis tavo atsakymas?“ – paklausė jie ištisa aibe balsų. Jų buvo tiek daug, bet kartu tik vienas. Medžiotojas linktelėjo, nors jo žmona tučtuojau jam vožė antausį, o Susiskaidžiusieji ištirpo žaibo blyksnyje, kurį lydėjo išdykėliškas kikenimas. Pora nebeužmigo, nerimavo, kokia dar baisybė juos ištiks. Jie glaudėsi vienas prie kito apsupti tamsos iki pat priešaušrio, kai naktis tampa juodžiausia. Tik tada juos aplankė trečias dievas, – Merikas šyptelėjo su meile, jo aštrūs dantys suspindėjo ugnyje. – Aš.

Merikas stabtelėjo, apsidairė po virtuvę, o tada giliai atsiduso.

– Tortas!

Jis ištraukė skardines su miltais ir cukrumi. Pasėmė saujas iš abiejų vienu metu ir leido biralams srovelėmis slysti pro pirštus. Baltos dalelės ore keitėsi, krisdamos virto tankiais, auksiškai rudais torto sluoksniais.

Merikui nupūtus sau nuo delno paskutinį cukraus debesėlį, jis pavirto blyškiai rožiniu glajumi, tokiu plonu, kad per jį vis dar galėjai matyti torto sluoksnius. Viršų papuošė auksinis lapelis. Tarsi iš niekur Merikas ištraukė bijūno žiedą – pilną ir kvapnų, vos pradėjusį skleistis. Padėjo jį ant torto, o aplinkui žiedą netikėtai sužibo plonytės žvakutės, lygiai tokio pat rožinio atspalvio kaip bijūno vainiklapiai.

Tortas atrodė nuostabiai – toks perdėtai gražus ir tiesiog siaubingai merikiškas.

– Kaip tau? – paklausė jis, gėrėdamas savo darbu, o tada palinko ir švelniai pakštelėjo man į viršugalvį. Jis kvepėjo kardamonu ir gvazdikėliais, vanile ir melasa, tačiau giliau slypėjo tamsesnis,

nemalonus kvapas. Ir jokie kvapai, kad ir kokie stiprūs būtų, negalėjo visiškai užgožti geležies ir vario bei gerokai užsistovėjusios mėsos tvaiko.

– Žinai, niekada nepamiršiu pirmojo karto, kai tave pamačiau, prieš visus tuos gimtadienius. Tokią susiraukšlėjusią ir klykiančią. Tokią trapią, mažytę būtybę. Kai jie įdavė tave man į rankas, net nežinojau, ką su tavimi daryti.

Mano šypsena kiek prigeso. Žinojau, ką Merikas tada padarė: jis tučtuojau grąžino mane motinai ir paspruko, pradingo ilgiems metams. Bet leidau jam pasakoti šią istoriją taip, kaip jis ją prisiminė. Mano gimtadienis jam visad reiškė daug daugiau nei man.

– Norėjau tave pavadinti Laimė, nes tavo atėjimas pripildė mano širdį laimės, – jo kaktoje išryškėjo gili raukšlė, jis vos tvardėsi, tramdydamas emocijas. – Bet tada atmerkei akis ir aš praradau žadą, iki ausų tave įsimylėjau. Kokia gelmė ir išmintis glūdėjo tuose lazdyno riešutus primenančiuose stebukluose... – Merikas virpėdamas atsiduso. – Labai didžiuojusi, kad galiu vadinti tave sava, ir esu dėkingas už galimybę švęsti šią dieną su tavimi.

Stebėdama savo globėją pajutau, kaip širdį užlieja meilė. Jis tikrai nebuvo patrauklus, toli gražu. Tikrai ne toks, kuriam dauguma tėvų patiktų savo vaiką.

Merikas neturėjo nosies – tik tuščią ertmę, kurios forma priminė apverstą širdį, o vulkaninio stiklo juodumo oda buvo skausmingai aptempusi skruostikaulius, dėl to veido išraiška atrodė grėsminga, kad ir kokia puiki būtų jo nuotaika. Buvo nepaprastai liesas ir aukštas. Per žemos jam buvo net aukštos, į viršų smailėjančios mano trobelės lubos – jis vis turėjo lenktis, kad galva neužkliudytų ant sijų džiūti sukabintų žiedų ir žolelių ryšulėlių. O juodas vilnonis apsiaustas keistai karojo ant kaulėtos jo nugaros ir kampuotų pečių – kartais atrodydavo, kad jis turi sparnus, panašius į šikšnosparnio.

Ne. Dauguma tėvų savo vaiko jam nepatikėtų.

Tačiau mano tėvai buvo kitokie nei dauguma.

Manęs jo veidas nebaugino. Tai buvo Baisiojo Galo – mane mylinčios dievybės – veidas. Dievybės, kuri galiausiai mane išgelbėjo. Dievybės, kuri mane užaugino, kai tikroji šeima atstūmė. Tai buvo mane apsaugojusios būtybės veidas – nors to nebuvau nei nusipelnusi, nei jo prašiau.

Merikas pakėlė taurę link manosios.

– Už šį gimtadienį ir daugybę, daugybę kitų.

Mūsų taurės susidaužė, o aš nejaukiai nusišypsėjau, praleisdama jo žodžius pro ausis.

Daugybę, daugybę kitų...

– Na, – tarė jis, šelmiškai nužvelgdamas savo rožinį saldumyną ir nepastebėdamas mano sumišimo.

Jis niekada jo nepastebėdavo.

– Kibsime į tortą?